

GAZETA POLSKA

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської
культури ім. Адама Міцкевича»

Nr 225 (806)

Grudzień 2025 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Droga Polonio Bukowińska! Drodzy Bukowińczycy!

**Boże Narodzenie to tajemnica narodzin, tajemnica jasna
jak miłość matki do Dziecka.**

Każde dziecko ma swoje tajemnice, trzyma je w sercu, duszy a nawet w swej mądrości. Tajemnica jest w miłości i uśmiechu. W każdej chwili życzymy tajemnicy, która buduje siłę spokojnego szczęścia, życzymy tajemnicy, która wzmacnia drogę każdej miłości, życzymy tajemnicy, która wtajemnicza nas w każdy nieodgadniony zakamarek naszego wnętrza, życzymy tajemnicy, która w końcu doprowadzi do zakończenia wojny i pokoju w naszej Ojczyźnie.

**Wigilijna Święta Noc, niesie łaskę w każdy dom,
Serca swoje otwieramy dla tych, którzy są dziś z nami
I z czułością wspominamy tych, co już odeszli stąd.**

Składamy Państwu życzenia radosnych, zdrowych Świąt Bożego Narodzenia. Niech nadchodzące Święta Bożego Narodzenia będą czasem spokoju i szczęścia, radości przeżywanej w gronie najbliższych oraz wytchnienia od codziennych obowiązków. Niech Nowy 2026 Rok przyniesie wszelką pomyślność i pozwoli na spełnienie najskrytszych marzeń. A najgłównie, żeby zamilkły nazawsze codzienne alarmy i do rodzin powrócili z wojny ojcowie, synowie, bracia, wnuki i bliscy.

**Pokojowych Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego 2026 Roku!**

Zarząd Główny Organizacji Społecznej
„Obwodowe TKP im. Adama Mickiewicza”,
Redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny”

Św. Mikołaj w kościołach i szkołach polskich Bukowiny

PIOTROWCE DOLNE

MIKOŁAJKI – to najbardziej ulubione święto, na które dzieci czekają z niecierpliwością. W tym roku św. Mikołaj zawitał do różnych parafii i szkół w obwodzie czerniowieckim. Nikt z dzieci nie został bez prezentu, bo przecież Mikołaj dobrze się postarał i przyniósł pełny worek podarunków.

Tegoroczne Mikołajki po raz kolejny udowodniły, że tradycja obdarowywania jednoczy ludzi i przypomina o sile życzliwości.

Zdjęcie Franciszka GAWLUK

PANKA

Zdjęcie Olha RUSNAK

SADYGÓRA

Zdjęcie Maryna DORONINA

Dom Polski ma 120 lat

W JEGO HISTORII jest kilka dat. W 1869 roku powstało Polskie Towarzystwo Bratniej Pomocy oraz „Czytelnia Polska”, które często działały pod jedną nazwą – „Czytelnia Polska w Czerniowcach”.

W styczniu 1886 roku udało im się kupić dom przy Landhaugasse (Krajowa Pałaty) – obecnie ul. Andrzeja Szeptyckiego. Pod patronatem czytelnicy powstały nowe stowarzyszenia, a także pojawiła się kwestia zakupu kolejnego budynku.

1 lutego 1902 roku odkupiono od pani Marii Jakubowicz duży budynek przy ulicy Pańskiej 40 (obecnie Olgi Kobyłańskiej). Datę tę wybrano jako dzień powstania Polskiego Domu narodowego w Czerniowcach. 2 grudnia 1905 roku odbyło się uroczyste otwarcie nowego Domu Polskiego.

(Przeczytaj historię Domu Polskiego w kolejnym numerze).

Jarmark w Warszawie

ŚWIĄTECZNY JARMARK w Warszawie rozpoczął się 28 listopada i potrwa do końca grudnia. To jedno z najbardziej wyczekiwanych wydarzeń w stolicy, przyciągające tysiące mieszkańców i turystów z całej Polski. Na Placu Defilad pojawiają się drewniane domki z lokalnym rękodziełem, stoiska gastronomiczne oraz scena z koncertami kolęd i występami zespołów folklorystycznych. Największą atrakcją będzie najwyższe w Polsce koło widokowe, mierzące 55 metrów, które oferuje panoramiczne widoki na centrum Warszawy i iluminacje świąteczne po zmroku. Dla dzieci przygotowano karuzele, dmuchańce, warsztaty plastyczne

i spotkania z Mikołajem. Dorośli mogą korzystać ze strefy gastronomicznej, gdzie serwowane są tradycyjne pierniki, kielbaski z grilla, grzane wino i gorąca czekolada. Organizatorzy zapewnili również konkursy z nagrodami i liczne pokazy artystyczne. Wydarzenie staje się coroczną tradycją, tworzącą niepowtarzalną świąteczną atmosferę.

Historia jarmarków bożonarodzeniowych w Warszawie. Pierwsze jarmarki bożonarodzeniowe w Warszawie pojawiły się w XIX wieku i były inspirowane tradycją niemiecką i austriacką. Początkowo były to niewielkie targi z lokalnymi wyrobami, ozdobami i rękodziełem. Z czasem jarmarki rozrosły się, obejmując stoiska gastronomiczne, sceny koncertowe i atrakcje dla dzieci. Współczesne wydarzenia przyciągają setki tysięcy turystów rocznie i promują lokalne rzemiosło oraz produkty regionalne. Koło widokowe wprowadzone kilka lat temu szybko stało się ikoną świątecznego krajobrazu Warszawy. Jarmarki łączą tradycję z nowoczesnością, oferując iluminacje świetlne, warsztaty artystyczne i liczne atrakcje dla całych rodzin. Odwiedzający mogą również uczestniczyć w pokazach kulinarnych, degustacjach i konkursach. Historia tych wydarzeń pokazuje, jak zmienia się kultura świąteczna w stolicy i jak ważną rolę odgrywa integracja lokalnej społeczności i turystów.

Noweinformacje.pl

Prezydent podpisał nowelę ustawy o cudzoziemcach

UMOŻLIWIENIE składania elektronicznych wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, stały i na pobyt rezydenta długoterminowego UE zakłada nowelizacja ustawy o cudzoziemcach, którą podpisał prezydent Karol NAWROCKI.

Nowelizacja ustawy o cudzoziemcach zakłada zmianę sposobu składania wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały oraz zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE – z formy papierowej na elektroniczną z wykorzystaniem usługi online za pośrednictwem Modułu Obsługi Spraw (MOS).

Obecnie wniosek o udzielenie powyższych zezwoleń cudzoziemiec jest zobowiązany złożyć wyłącznie na urzędowym formularzu, według wzorów określonych w aktach wykonawczych do ustawy o cudzoziemcach, w formie papierowej, osobiście w siedzibie urzędu wojewódzkiego.

Jak podkreśliło w uzasadnieniu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, zmiany mają m.in. usprawnić procedury legalizacji pobytu cudzoziemców i skrócić kolejki do urzędów. Wynikają również z konieczności obsłużenia wzrastającej liczby wniosków o legalizację pobytu w Polsce.

MOS ma być prowadzony przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Prawo dostępu do MOS będzie przysługiwało cudzoziemcom, którzy chcą złożyć wniosek, a także osobom, które mogą złożyć wniosek w imieniu małoletniego cudzoziemca, osoby ubezwłasnowolnionej lub osoby małoletniej bez opieki.

W MOS będą przechowywane dane i informacje związane z postępowaniami, a później będą one przekazywane do prowadzonych w systemie informatycznym rejestrów spraw dotyczących zezwoleń na pobyt czasowy, zezwoleń na pobyt stały oraz zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

MOS będzie wskazywał też, jakie obowiązkowe załączniki należy dołączyć do wniosku. Ma to ułatwić urzędowi wojewódzkim prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce, ponieważ wnioski po ich weryfikacji formalnej będą automatycznie przekazywane do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców bez konieczności ich ręcznego przepisywania.

W celu zapewnienia możliwości bezpiecznego składania wniosków w trybie online, a także przechowywania danych i informacji oraz w efekcie ich przekazywania do rejestrów MOS jako usługa teleinformatyczna będzie ściśle powiązana i kompatybilna z krajowym zbiorem rejestrów, ewidencji i wykazem w sprawach cudzoziemców, który prowadzi w systemie teleinformatycznym szef UdSC. Założeniem ustawy jest także stworzenie cyfrowej formy wniosku zawierającej zaawansowany podpis elektroniczny.

Przepisy wprowadzają także nowe rozwiązania, m.in. w zakresie procedury udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną w sytuacji, gdy cudzoziemiec, którego wniosek dotyczy, przebywa poza granicami Polski, a o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy wniosek składa członek jego rodziny zamieszkujący już na terytorium naszego kraju. Resort zapropował między innymi wprowadzenie definicji członka rodziny rozdzielonej oraz wprowadzenie nowego, odrębnego wzoru formularza wniosku o udzielenie takiego zezwolenia.

PAP.

Bóg nie opuszcza ludzkości

Leon XIV i Bartłomiej I odnawiają wspólne dążenie do jedności

PAPIEŻ LEON XIV i Patriarcha Bartłomiej I podpisali w Stambule wspólną deklarację, w której potwierdzają wolę zbliżania Kościołów. W dokumencie Ojciec Święty i Patriarcha Ekumeniczny Konstantynopola potwierdzili wolę ustalenia wspólnej daty Wielkanocy i zaapelowali o pokój, podkreślając fundament wiary w 1700-lecie Soboru Nicejskiego.

Dokument podpisany w Katedrze św. Jerzego, głównej świątyni Patriarchatu Konstantynopolańskiego w Stambule, rozpoczyna się wezwaniem do wspólnego dążenia ku jedności. W ogłoszonym tekście Leon XIV i Bartłomiej I zapewnili, że podążają „drogą dialogu, w miłości i prawdzie (por. Ef 4, 15), ku upragnionej odnowie pełnej komunii między naszymi siostrzanymi Kościołami”.

Dokument podkreśla, że jedność chrześcijan „nie jest jedynie wynikiem ludzkich wysiłków, ale darem, który pochodzi z wysoka”. Obaj zwierzchnicy kierują więc wezwanie do całego Ludu Bożego – duchownych, osób konsekrowanych i świeckich – aby, za słowami Chrystusa, „wszyscy stanowili jedno”.

Deklaracja to kolejny element upamiętnienia 1700. rocznicy

Pierwszego Soboru Powszechnego w Nicei. W deklaracji Papież i Patriarcha Konstantynopola zauważyli, że obchody mają na celu nie tylko przypomnienie znaczenia historycznego tego wydarzenia. Jak zaznaczyli, to przede wszystkim okazja do pobudzenia ku „ciągłej otwartości na tego samego Ducha Świętego, który przemówił przez Niceę, gdy zmagamy się z wieloma wyzwaniami naszych czasów”.

Leon XIV i Bartłomiej I uznali, że pomimo przeszkód uniemożliwiających „przywrócenie pełnej komunii między wszystkimi chrześcijanami (...) musimy również uznać, że tym, co nas łączy, jest wiara wyrażona w Credo nicejskim”. Jak dodano, próby przezwyciężenia przeszkód na drodze do jedności są prowadzone poprzez dialog teologiczny.

Papież i Patriarcha wyrazili wdzięczność, że w tym roku „cały świat chrześcijański obchodził Wielkanoc tego samego dnia”. Zapewnili ponadto, że chcą kontynuować poszukiwanie „możliwego rozwiązania, które pozwoliłoby nam co roku wspólnie obchodzić Uroczystość wszystkich Uroczystości”.

Dokument przypomina także o 60. rocznicy deklaracji Pawła VI i Atenagorasa, która zniósła wzajemne

ekskomuniki z 1054 roku. Jak podkreślono, ten „proroczy gest” zapoczątkował epokę dialogu prowadzonego „w duchu zaufania, szacunku i wzajemnej miłości”.

W końcowych punktach deklaracji Papież i Patriarcha stwierdzają, że „celem jedności chrześcijan jest między innymi fundamentalny i ożywczy wkład w pokój między wszystkimi narodami”. Leon XIV i Bartłomiej I wezwali polityków i przywódców, aby działali na rzecz zakończenia wojen. Zaapelowali też, by „odrzuć jakiegokolwiek wykorzystywanie religii i imienia Boga do usprawiedliwiania przemocy”.

W nawiązaniu do 60. rocznicy soborowej deklaracji Nostra aetate Papież i Patriarcha Ekumeniczny zaapelowali o przezwycięzenie „obojętności, pragnienia dominacji, chciwości zysku i ksenofobii”.

Choć świat doświadcza licznych kryzysów, deklaracja kończy się przypomnieniem, że Bóg nie opuszcza ludzkości. Papież i patriarcha powierzają Mu każdą osobę, szczególnie cierpiącą, prosząc „aby ich serca doznały pocieszenia”.

Vatican news

Kościół w Ukrainie niesie pomoc ofiarom rosyjskiego ataku

CO NAJMNIEJ 28 osób zginęło a ponad 70 zostało rannych, kiedy rosyjskie bomby i drony spadły na domy mieszkalne w Tarnopolu w zachodniej Ukrainie. Na pomoc ofiarom pospieszył miejscowy Kościół. „Dziękujemy wszystkim, którzy wspierają nas w tej tragedii” – mówi abp Teodor Martyniuk, greckokatolicki metropolita tarnopolsko-zborowski.

W środę 19 listopada Rosja przeprowadziła masowy atak na zachodnią Ukrainę. Kilka rakiet dronów uderzyło w miasto Tarnopol. Niektóre z nich trafiły bezpośrednio w dzielnicę mieszkalną i spowodowały znaczne zniszczenia kilku budynków.

„Właśnie w tych budynkach przebywali mieszkańcy, bo było rano wszyscy byli w domu. Niestety wiele osób zginęło, a wiele zostało rannych, a ratownicy rozbierają gruzy, pod którymi nadal znajdują się ludzie. Osobiście razem z księżmi z Tarnopola przybyliśmy na miejsce tragedii, aby modlić się za zmarłych i wspierać ich rodziny” – mówi abp Teodor Martyniuk.

Dodaje, że księża udzielają również wsparcia rannym, którzy zostali przewiezieni do szpitali i w szczególności zajmują się tym kapelani medyczni.

Księża greckokatolickie nieśli ostatnią postugę ofiarom

„Pracownicy Caritas Tarnopol utworzyli na miejscu tragedii sztab humanitarny. Takie samo centrum pomocy utworzono w najbliższej parafii greckokatolickiej, a właściwie w różnych budynkach kościelnych. Przyjmujemy osoby, które pozostały bez dachu nad głową. W szczególności część osób zostanie przyjęta w sanktuarium Maryjnym Zarwanicy. Zapewniamy niezbędną pomoc, aby ludzie mieli gdzie się ogrzać i coś zjeść” – dodaje metropolita.

Jak mówi, rano w Tarnopolu było

trzy stopnie mrozu.

„Łączymy się w modlitwie z poszkodowanymi i dziękujemy wszystkim, którzy wspierają nas w tej tragedii. Osobiście proszę wszystkich naszych braci i siostry, aby dołączyli się do naszej modlitwy i razem z nami przeżyli tę tragedię, tak, abyśmy w Chrystusie odczuli przynajmniej część tego ciepła i wsparcia, które płynie na pewno od wszystkich was” – dodaje w apelu abp Martyniuk.

Vatican News

Mikołaj w kościołach i szkołach polskich Bukowiny

STARA KRASNOSZORA

TEREBLECZE

Zdjęcie Walentyna WYSZNAK

TRADYCYJNIE, NA POCZĄTKU grudnia uczniów Starokrasnoszorskiego Gimnazjum odwiedził Święty Mikołaj. Już od rana w szkole panowała wyjątkowa, świąteczna atmosfera, a w korytarzu szkolnym świątecznymi rozbłysła choinka. Z okazji mikołajek uczniowie zostali obdarowani prezentami przekazanymi przez Konsulat Generalny RP w Winnicy. Był to piękny gest, który sprawił dzieciom wiele radości i podkreślił więź z polską kulturą oraz tradycją. Najmłodsi uczniowie, czyli dzieci z klas początkowych, przygotowali niespodziankę – zaśpiewali wesołą piosenkę o Mikołaju, wprowadzając wszystkich w magiczny nastrój. Ich występ był pełen energii i szczerego entuzjazmu, a św. Mikołaj kołysał się w rytm muzyki wraz z dziećmi. Nie był jednak sam – towarzyszył mu elf Oskar, niezwykle lalka-pacynka. Oskar dodawał uroku całemu wydarzeniu, rozmawiał z dziećmi, żartował i wspierał Mikołaja w rozdawaniu upominków.

Całe wydarzenie przygotowali Tomasz i Regina Kałuscy, przy wsparciu Starokrasnoszorskiego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Jana Pawła II oraz Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach. Stało się ono nie tylko okazją do wspólnej zabawy, ale także do podkreślenia wartości współpracy i przyjaźni. Mikołajki w gimnazjum były pełne uśmiechu, muzyki i serdeczności, i na długo pozostaną w pamięci uczniów i nauczycieli.

Zdjęcie Tomasz KAŁUSKI

CZERNIOWCE

Zdjęcia Lilia PYNDYK

Dziękujemy Konsulatowi Generalnemu RP w Winnicy, który dowiózł Św. Mikołaja z prezentami do wszystkich Oddziałów Towarzystwa Kultury Polskiej im.A.Mickiewicza.

Senat RP i ŚSMP – współpraca i partnerstwo

W SENACIE Rzeczypospolitej Polskiej zainaugurowano tegoroczne, VIII Światowe Forum Mediów Polonijnych. Uczestniczy w nim ponad 50 dziennikarzy ze wszystkich kontynentów. – To dla nas zaszczyt, że możemy rozpocząć zjazd właśnie w Senacie. Miejsce, które symbolizuje dialog, debatę i troskę o sprawy Polaków – powiedziała, otwierając wydarzenie Teresa Sygnarek, prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych.

– Współpraca z mediami ma ogromne znaczenie – przyznała z kolei Małgorzata Kidawa-Błońska, marszałek Senatu RP.

Przemawiając do zgromadzonych, marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska mówiła o szczególnej roli dziennikarzy pracujących poza granicami ojczyzny. – Wszystko się od państwa zaczyna, a rzetelna informacja buduje zaufanie i wspólnotę. Dzięki dobrze funkcjonującym mediom Polonia poznaje się nawzajem, dowiaduje się, co dzieje się w jej kraju zamieszkania, a my wiemy, co się u was dzieje. Dlatego tak ważna jest rzetelność i odpowiedzialność – mówiła. Zwróciła

VIII Światowe Forum Mediów Polonijnych rozpoczęło się w Senacie RP. Gospodarzem spotkania była Małgorzata Kidawa-Błońska, marszałek wyższej izby parlamentu.

także na uwagę na dezinformację. – Musimy nauczyć się wylapywać nieprawdziwe informacje, co często jest trudne, bo nawet doświadczone osoby mają z tym czasami problem. A wy, media polonijne, macie piękne narzędzie, żeby pisać prawdę tylko prawdę – przekonywała marszałek polskiego Senatu.

Senat ma w swoim statucie opiekę nad Polonią i Polakami za granicą. W czasie inauguracji wielokrotnie

Polonijnego Senatu RP.

Głos zabrał też Edward Trusewicz, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych i Tomasz Różniak, prezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Wspólnota Polska.

Najważniejszym punktem programu w Senacie było wręczenie statuetki Słowo Polonii. Decyzją kapituły, w której członkiem honorowym była prof. Iwona Hofman z Uniwersytetu Marie-Curie-Skłodowskiej w Lublinie,

Mieszkają w kanadyjskiej prowincji Manitoba, w której w zimie temperatury spadają do minus 20 stopni. – Swoimi sercami, w których tęczą się pasja, zaangażowanie, społecznictwo, ale także pełen profesjonalizm, są w stanie rozkruszyć każdy lód i sprawić, że pod każdą szerokością geograficzną robi się zwyczajnie gorąco. I to nie tylko na sercu – zabrzmiało w laudacji.

Światowe Forum Mediów Polonijnych zostało zorganizowane przez Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych przy współpracy Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, reprezentowanej przez jego prezesa, Edwarda Trusewicza. Projekt został dofinansowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Na miejscu byli obecni jego wiceprezes Zdzisława Bańkowska oraz Tomasz Różniak, przewodniczący Zarządu Krajowego.

W Senacie po raz kolejny zabrzmiał apel o uwolnienie Andrzeja Poczobuta. Podobnie stało się w Polskiej Agencji Prasowej, gdzie ŚSMP zorganizowało konferencję prasową dla mediów w Polsce.

Źródło: strona internetowa ŚSMP
Foto: Jan Rzepka

GAZETA POLSKA

Bukowiny

2026

STYCZEŃ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1 - Nowy Rok
6 - Trzech Króli
21 - Dzień Babci
22 - Dzień Dziadka

LUTY

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

12 - Tłusty Czwartek
14 - Walentynki
17 - Ostatki
18 - Popielec

MARZEC

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

1 - Narodowy Dzień Pamięci
Żołnierzy Wyklętych
8 - Dzień Kobiet
10 - Dzień Mężczyzn
29 - Niedziela Palmowa

KWIECIEŃ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

1 - Prima Aprilis
3 - Wielki Piątek
4 - Wielka Sobota
5-6 - Wielkanoc
22 - Dzień Ziemi

MAJ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

1 - Święto Pracy
2 - Dzień Flagi
3 - Święto Konstytucji 3 Maja
24 - Zielone Świątki

CZERWIEC

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

1 - Dzień Dziecka
4 - Boże Ciało
23 - Dzień Ojca

LIPIEC

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

SIERPIEŃ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

1 - Narodowy Dzień Pamięci
Powstania Warszawskiego
15 - Wniebowzięcie NMP
31 - Dzień Solidarności i Wolności

WRZESIEŃ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

30 września - Dzień Chłopaka

PAŹDZIERNIK

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

14 - Dzień Nauczyciela

LISTOPAD

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

1 - Wszystkich Świętych
2 - Dzień Zaduszny
11 - Święto Niepodległości
29 - Andrzejki

GRUDZIEŃ

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	Nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

6 - Mikołajki
24 - Wigilia
25-26 - Boże Narodzenie
31 - Sylwester

Turystyka historyczna na pograniczach – pozytywna energia Czerniowiec

(Ciąg z „Gazety Polskiej Bukowiny”
Nr223 – październik 2025 r.,
Nr 224 – listopad 2025 r.)

TABLIC UPAMIĘTNIAJĄCYCH związanych z Czerniowcami pochodzeniem, zamieszkałych tam przez dłuższy lub krótszy okres czasu osób, które swoją działalnością to miasto rozstawili, decydowały o losach Bukowiny, narodów i państw, jest oczywiście więcej. Właściwie w centrum miasta nie ma ulicy, przy której taka tablica by nie wisiała. Kiedy nie dotyczą one Ukraińców (poza wspomnianym Kochanowskim), są dwu lub trójjęzyczne. Jednym z tych języków jest oczywiście ukraiński, poza tym język narodowości bohatera a trzecim językiem jest- gdy zachodzi taka potrzeba- język fundatorów, o ile jest inny od dwóch pierwszych. W tym ostatnim przypadku można wskazać na tablicę w języku ukraińskim, rumuńskim i angielskim wmurowaną w ścianę domu Traiana Popovici (1892-1946), rumuńskiego Bukowińczyka, w 1941 roku burmistrza miasta, który uratował przed deportacją do rumuńskich obozów w Transnistrii, między Dniestrem a Bohem, około 20 000 miejscowych Żydów, tłumacząc to względami ekonomicznymi. Uhonorowany tytułem „Sprawiedliwego wśród narodów świata” został również upamiętniony tablicą ufundowaną przez „czerniowieckich Żydów”, jak brzmi końcowy napis. Interesującym przykładem odrzucenia jednostronnej narracji dziejów bukowińskiego pogranicza może być z kolei ukraińsko-rumuńska tablica, ufundowana przez fundację kulturalną „Dom Mowy Rumuńskiej”, a poświęcona znanej rodzinie Hurmuzaki, głównie braciom Eudoxiu (1812-1874), Georghe (1817-1882) i Alexandru (1823-1871), „którzy wnieśli znaczny wkład w rozwój rumuńskiej kultury i duchowości Bukowiny”. Została ona umieszczona na ścianie ich rodzinnej kamienicy. Natomiast jedyną polsko-ukraińską tablicą upamiętniającą znanego polskiego „Czernowitczera”, jest umieszczone na jednym z budynków uniwersyteckich wspomnienie pochodzącego z pobliskiej Sadogóry Wojciecha Rubinowicza (1889-1974), w latach 1908-1918 studenta i pracownika czernowickiej Alma Mater, wybitnego fizyka teoretyka, profesora uczelni w Lublanie, Lwowie, Warszawie, w latach 1919-1920 współpracownika Nielsa Bohra. Przykładem tablicy ukraińsko-niemieckiej może być z kolei upamiętnienie pracującego na miejscowym uniwersytecie w latach 1909-1911 Josepha A. Schumpetera (1883-1950), wybitnego austriackiego ekonomisty, historyka myśli ekonomicznej, wykładowcy także w Grazu, Bonn i na Harvardzie, ministra finansów Austrii (1919-1920). Z upamiętnień ważnych wydarzeń i związanych z nimi miejsc można wymienić tablicę w języku ukraińskim i niemieckim na budynku, gdzie 4 października 1875 roku rozpoczął swoje funkcjonowanie, dzięki dekrety cesarza Franciszka Józefa I- o czym w tekście wspomniano- miejscowy uniwersytet jego imienia.

Głębszego zanurzenia w dawnej i współczesnej czerniowieckiej mozaice zażyjemy jednak na reprezentacyjnej także i dziś, wspomnianej już dawnej ulicy Pańskiej, czyli Olgi Kobyłańskiej, której każdy goszczący w tym mieście turysta nie powinien pominąć. Patronka ulicy to znana ukraińska pisarka, żyjąca w latach 1863-1942, urodzona i zmarła na Bukowinie, w miasteczku Gura Humor (rum. Gura Humorului), publikująca także po niemiecku, z typowym bukowińskim, wielokulturowym zyciorysem. Corso Kobyłańskiej najlepiej chyba zwiędzać przemierzając się z prawa do lewa od jednego budynku, wystawy, tablicy, ciekawostki do drugiej, a więc jakby

narciarskim slalomem. To tu z bliska przyglądają się sobie z szacunkiem i bez kompleksów Dom Polski z 1902 roku (obecnie siedziba obwodu Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza), Dom Niemiecki (obecnie siedziba Towarzystwa Niemców Austriackich), o topornej, przypominającej „pruskie importy” w Poznaniu, architekturze, dalej Rumuńskie Centrum Kulturalne Eudoxiu Hurmuzaki (Centrul Cultural Român), poprzedzielane od siebie stolikami i kwiatami pełnych gości lokale „Wiener Cafe”, czy „Cafe Bucuresti”. Na ul. O. Kobyłańskiej zza wielkich szyb wita nas także „Centrum Literackie Paula Celana” (Paul Celan Literaturzentrum) czyli biblioteka, mediateka oraz kawiarnia o nazwie „Czaszka”, wzięta z celanowskiej twórczości. Warte uznania uhonorowanie żyjącego w mieście w latach 1920-1942 znanego literata, który w pierwszym postsowieckim okresie otwierania się Czerniowiec na świat stał się chyba tym dla tego miasta czym i kim był Franz Kafka dla postsowieckiej Pragi. A przy końcu tej wędrowki, niedaleko różnych murów prawosławnej cerkwi czeka na nas jakby przywołana przez Francosa „drożka czerniowieckiego fiakra” – czyli jej solidna mosiężna replika.

Drogowskazami dla szukania tego, co łączyło dawnych mieszkańców, co łączy współczesnych obywateli miasta, lub tym, co tylko tolerują, są również pomniki a więc posagi, kamienie pamiątkowe, których, podobnie jak tablic, w Czerniowcach nie brakuje. To w Czerniowcach spotkać można jeden z nielicznych poza dzisiejszą Austrią pomników cesarza Franciszka Józefa I, a chyba jedyny, który został postawiony w ostatnich kilkunastu latach. Rzecz jasna, tytułujący się również księciem Bukowiny mosiężny Franz Josef w mundurze i płaszczu, z szablą u boku nie stoi na cokole, ale w swojej naturalnej wielkości z niewysokiej okrągłej podstawy spokojnie spogląda przed siebie, różniąc się znacznie wyglądem od swojego pełnego majestatu poprzednika, ustawionego na wysokim cokole w Ogrodzie Ludowym w czasach austriackich. Z kolei żołnierzom wieloetnicznego 41 bukowińskiego c.k. pułku piechoty arcyksięcia Eugeniusza „Wdzięczna Bukowina”- jak brzmi wyryty napis- dziękuje na zachowanych i odnowionych trzech marmurowych tablicach (każda z takim napisem w innym języku: niemieckim, rumuńskim i ukraińskim), pozostałościach z dawnego pomnika. Pułk wywodził swoje tradycje z jednostki powstałej w 1701 roku (o czym informuje zachowana na jednej z płyt data) a w latach I wojny światowej walczył m.in. w Galicji i Królestwie Polskim. Przylegające do siebie tablice są obecnie zwieńczone krzyżem z figurą Chrystusa. Symbolem

wielokulturowego dziedzictwa miasta i regionu jest także pomnik jednego z najwybitniejszych poetów rumuńskich Michaia Eminescu (1850-1889), ucznia czerniowieckiego gimnazjum. Jego imię i nazwisko jest podane w języku rumuńskim – w formie stylizowanego autografu poety oraz - już „normalnie”- w języku ukraińskim. Co ciekawe, w Gura Humor na Bukowinie rumuńskiej stoi popiersie urodzonej tam Olgi Kobyłańskiej, z podobnie stylizowanym autografem w języku ukraińskim, co wynika ze wspólnej inicjatywy i docenienia wartości wspólnego, ponadetnicznego dziedzictwa obu narodów. W odróżnieniu od pomnika Eminescu, pomnik Kobyłańskiej jest zaopatrzony również w tablicę informacyjną w języku rumuńskim i angielskim, co jednak nie prezentuje się zbyt estetycznie. Oczywiście nie mogło zabraknąć we współczesnych Czerniowcach również pomnika- popiersia, zmarłego w 1970 roku w Paryżu, Paula Celana.

Czerniowiecki historyczno-polityczny przeplataniec jest również wyraźnie widoczny choćby na żeliwnych włazach kanałowych, co zresztą nie jest specyfiką tylko stolicy Bukowiny. Ale i tak miło jest przeskakiwać z epoki na epokę, z włazu fundowanego przez austriacki Stadtmagistrat Czernowit na właz z napisem Cernaui z lat międzywojennych, a potem na właz opisany cyrylicą, położony podczas okupacji sowieckiej z datą 1940, a na końcu na włazy współczesnych firm miejskich odpowiedzialnych za kanalizację, ale -jak widać z wyrytych na nich datach 1895-2005- uznających się za spadkobierców i konserwatorów także tego miejskiego dziedzictwa. Z kolei na końcu ul. Kobyłańskiej mamy jej fragment wyłożony płytkami z nazwami miasta w językach jej dawnych i współczesnych mieszkańców, w tym także w języku polskim. Od czasu do czasu napotyamy też na murach specjalnie odślonięte niezamalowane stare tynki z odpowiednio zakonserwowanymi napisami informacyjnymi czy reklamami w języku rumuńskim (np. przy ul. Uniwersyteckiej) czy niemieckim, a także zakonserwowane literactwo z nazwami hoteli (np. Bristol, Palace) oraz duże witryny sklepowe z naklejonymi fotografiami Czerniowiec z czasów austriackich.

Oczywiście nie brakuje w Czerniowcach również tablic i pomników upamiętniających tylko dzieje ukraińskie, związane z miastem i regionem, co jest zrozumiałe, mimo

iz jest to historia, która nierzadko nie łączy ale dzieli. Choć na tle innych regionów Europy Środkowo-Wschodniej stosunki narodowościowe na pogranicze bukowińskim były mniej napięte, to trudno sobie wyobrazić obecnie umieszczenie na którymś z budynków tablicy upamiętniającej trwanie Bukowiny w granicach Rumunii w latach 1918-1940 i 1941-1944. Mamy więc tablicę upamiętniającą siedzibę bukowińskiego przedstawicielstwa Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej (6-11 XI 1918), czy tablicę przypominającą o buncie z 17 listopada 1919 roku żołnierzy- „bukowińczyków”- jak głosi napis- 113 pułku armii rumuńskiej przeciwko przyłączeniu tej części Bukowiny do Rumunii. Mamy wreszcie miejsce upamiętniające bukowiński kureń Ukraińskiej Powstańczej Armii a odnośnie szerszych pozabukowińskich wydarzeń na przykład upamiętnienie ofiar jednej ze zbrodni stalinowskiej, „wielkiego głodu” (Hołodomor) na Ukrainie sowieckiej z lat 1932-1933, czy poległych na kijowskim Majdanie w 2014 roku. Z kolei można zapytać, dlaczego na kopii odnowionego pomnika (z 1897 r.) inicjatora i pierwszego rektora uniwersytetu czerniowieckiego, pośła Sejmu Krajowego w Czerniowcach i wiedeńskiej Rady Państwa Constantina Tomaszczuka (1840-1889) w dawnym Ogrodzie Ludowym, jest obecnie jedynie tablica w języku ukraińskim, skoro ten pochodzący co prawda z mieszanej, ale tylko etnicznie, rusińsko-rumuńskiej rodziny, prawnik, polityk, absolwent uniwersytetu w Lwowie był raczej klasycznym przedstawicielem elit „Bukowinerów”. Rodzina była uważana za etnicznie rumuńską, on sam uważał się za rumuńskiego Austriaka, a w Wiedniu, podobnie jak Antoni Kochanowski, był związany z niemieckimi kołami parlamentarnymi. Nie był Ukraińcem a więc w tym przypadku inicjatorzy pomnika jakby odeszli od obowiązujących przy innych „Bukowinerach” zasad. Dla współczesnych mieszkańców widocznie nim był i są z tego dumni.

Mijając te- niewątpliwie wyjątkowe we współczesnej Ukrainie- tak silne akcenty nawiązywania do czasów austriackich, można oczywiście się również zastanawiać, czy przy dbałości o przywracanie i utrwalanie historycznej pamięci czerniowieccy decydenci nie posunęli się, czasem może i w sposób niezamierzony, zbyt daleko. Na ulicach, placach, w parkach i na budynkach miasta powstała bowiem istna historyczna i ideologiczna „pstrokakizna”, która może dziwić niejednego bardziej zorientowanego w wydarzeniach przeszłości turystę (jednoczesne upamiętnianie: 1940 roku poprzez pozostawienie nazwy: ulica 28 czerwca, Armii Czerwonej, Hołodomoru, UPA, Majdanu, generałów sowieckich, żołnierzy obu wojen światowych, miejskich elit XIX i XX w.). Można oczywiście na ten temat wiele dyskutować, zwłaszcza przez pryzmat „pomnikowych” doświadczeń i polityki historycznej w Polsce, ale biorąc pod uwagę przedstawione wyżej polityczno-historyczne uwarunkowania przeszłości Czerniowiec i Bukowiny, a więc życie mieszkańców w XX wieku przy ciągłych zmianach granic i ustrojów, wojnach i migracjach, można również i tę sytuację zrozumieć. Poza tym, na tle kolejnych trudności z jakimi ostatnio zmaga się Ukraina, odwoływanie się do w miarę stabilnej politycznie przeszłości oraz promowanie tolerancji i doświadczeń wielokulturowości ma w sobie znaczny, emocjonalnie pozytywny ładunek, który także pozytywnie wyróżnia stolicę Bukowiny na tle wielu innych pograniczy.

Krzysztof NOWAK,
profesor Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach

¹ Data wkroczenia do Czerniowiec Armii Czerwonej i w rezultacie pierwszego zajęcia przez ZSRR Bukowiny północnej, mimo, że aneksji tego obszaru nie przewidywał „pakt Ribbentrop-Mołotow” z 23.08.1939 r., który na odcinku rumuńskich obejmował jedynie Besarabię.

Polacy na Ukrainie. Od pamięci do tożsamości

II konferencja naukowa w Przemyślu

W LISTOPADZIE b.r. w Przemyślu odbyła się II konferencja naukowa „Polacy na Ukrainie. Od Powstania styczniowego do XXI wieku”, zorganizowana przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego przy wsparciu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ RP. Wydarzenie to zgromadziło naukowców, dyplomatów i działaczy społecznych, stając się ważnym forum refleksji nad historią i współczesnością polskiej mniejszości na Ukrainie.

Konferencja była kontynuacją inicjatywy rozpoczętej rok wcześniej i odbyła się pod hasłem „Od pamięci do tożsamości”. Organizatorzy stworzyli przestrzeń do interdyscyplinarnej dyskusji o losach Polaków na Ukrainie od XIX wieku po czasy współczesne.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele polskiego korpusu

- losom zapomnianych i niezapomnianych Polaków;
- rozwojowi mass mediów w języku polskim na Ukrainie.

Na konferencji zaprezentowano drugi tom monografii zbiorowej „Polacy na Ukrainie. Od powstania styczniowego do XXI wieku” pod redakcją prof. dr hab. Heleny Krasowskiej ze Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, w którym zebrano teksty referatów konferencyjnych. Nie mogło wśród nich zabraknąć prac naszych Bukowińczyków: dr Władysława Strutyńskiego, dr Jarosława Redkwy i Tomasza Kałuskiego, który jako jedyny reprezentował Bukowinę na konferencji i brał udział w panelach dyskusyjnych poświęconych problematyce nauczania języka polskiego oraz problemom badań terenowych po 1990 roku.

II konferencja naukowa w Przemyślu była nie tylko spotkaniem akademickim, lecz także ważnym

W trakcie wydarzenia odbyło się kilka paneli tematycznych poświęconych m.in.:

- współczesnym wyzwaniom polskiej mniejszości na Ukrainie i realizacji założeń polskiej polityki zagranicznej;
- nauczaniu języka polskiego na uczelniach Ukrainy - od ujęć historycznych po stan obecny;
- funkcjonowaniu polskiej oświaty w latach 1864-1921;
- roli organizacji polskich w nauczaniu języka polskiego;
- wyzwaniom badań terenowych po 1990 roku»
- polityce administracji carskiej wobec szkolnictwa polskiego;

dyplomatycznego, środowisk akademickich z Polski i Ukrainy, a także reprezentanci mediów i organizacji polonijnych. Podczas otwarcia odczytano list Jana Malickiego, dyrektora Studium Europy Wschodniej UW, głos zabrala również Anna Sochańska - dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ. Wykład inauguracyjny pt. „Polityka kulturalna mniejszości polskiej na Ukrainie” wygłosił dr hab. Andrzej Bonusiak z

Uniwersytetu Rzeszowskiego. Podczas dyskusji podkreślano, że tożsamość narodowa Polaków na Ukrainie kształtuje się nie tylko poprzez język, religię czy tradycję, ale także poprzez świadome wybory jednostek. Jak zauważył dr Grzegorz Demel z Instytutu Studiów Politycznych PAN, współczesne rozumienie tożsamości narodowej opiera się na świadomości i indywidualnym poczuciu przynależności.

gestem solidarności i wsparcia dla Polaków na Ukrainie. Jej interdyscyplinarny charakter i udział przedstawicieli różnych środowisk sprawiły, że stała się platformą wymiany doświadczeń i refleksji nad przyszłością polskiej mniejszości w zmieniających się realiach geopolitycznych.

Tomasz KAŁUSKI
Źródła: Nowy Kurier Galicyjski, Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku.

Pierwszy krok w dziedzinie sztucznej inteligencji

Wydział Matematyki Stosowanej i Technologii Informatycznych Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza kontynuuje integrację z międzynarodową przestrzenią edukacyjną

Jednym z ważniejszych wydarzeń było otrzymanie przez wykładowcę katedry, Halynę Melnyk, certyfikatu ICAgile Certified Professional in Foundations of AI (ICP-FAI) oraz statusu Autoryzowanego Instruktor od międzynarodowej organizacji ICAgile (International Consortium for Agile Methodologies).

ICAGILE TO JEDNA z najbardziej wpływowych platform edukacyjnych na świecie, akredytująca programy szkoleniowe w obszarach Agile, transformacji cyfrowej, innowacji IT, sztucznej inteligencji, ułatwiania, przywództwa i innych pokrewnych obszarów.

Certyfikaty ICAgile uznawane są w 60 krajach na świecie, a w kursach tej organizacji uczestniczą specjaliści z wiodących firm IT, takich jak Amazon, Accenture, SoftServe, EPAM, a także przedstawiciele uczelni, platform edukacyjnych i startupów.

Wiosną 2025 roku docentka Katedry Matematyki Stosowanej i Technik Informatycznych Halyna Melnyk została zaproszona do zespołu

ekspertów zaangażowanych w rozwój międzynarodowego kursu szkoleniowego „Podstawy AI”. Kurs ten stał się częścią globalnej ścieżki edukacyjnej ICAgile w dziedzinie sztucznej inteligencji i etycznej transformacji organizacji.

W ramach współpracy eksperci wnieśli wkład merytoryczny i dydaktyczny do struktury kursu, uczestniczyli w sesjach z międzynarodowymi akredytatorami ICAgile oraz przeszli pełny proces autoryzacji, obejmujący demonstrację nauczania, informację zwrotną i formalną ocenę.

W rezultacie Halyna otrzymała status Autoryzowanego Instruktor ICAgile, co potwierdza nie tylko wysoki poziom wiedzy, ale również chęć prowadzenia oficjalnych

kursów ICAgile według międzynarodowych standardów. To osiągnięcie ma strategiczne znaczenie dla uczelni, wydziału i studentów. Status autoryzowanego instruktora ICAgile pozwala uczelni dołączyć do globalnej sieci partnerów edukacyjnych, uczestniczyć w międzynarodowych inicjatywach, hackathonach edukacyjnych, konferencjach i projektach współpracy.

Kierunek „Podstawy AI” powstał we współpracy z przedstawicielami wiodących firm IT, dzięki czemu jego treść odpowiada realnym potrzebom współczesnego rynku IT. Doskonale wpisuje się to w praktyczny charakter programów nauczania na tym kierunku.

Zdobyte doświadczenie pozwala nam na dostosowanie poszczególnych elementów kursu do dyscyplin naukowych na poziomie licencjackim i magisterskim, np. z zakresu

„Sztucznej inteligencji”, „Modelowania systemów inteligentnych”, „Zarządzania projektami w IT” itp.

Wydział uzyska dostęp do nowych narzędzi i metodologii nauczania (praktyki facylitacyjne, myślenie projektowe, uczenie się zespołowe), które można wykorzystać w ramach kursów, projektów interdyscyplinarnych i programów magisterskich. W przyszłości zostaną wprowadzone elementy certyfikacyjne do szkoleń. Uzyskanie takiego statusu to również krok w przyszłość: tworzenie eksperymentalnych modułów z wykorzystaniem sztucznej inteligencji we współpracy z firmami IT, angażowanie studentów w ścieżki

certyfikacyjne, rozszerzanie ścieżek edukacyjnych w kontekście kształcenia dualnego, staży i programów anglojęzycznych.

„Wierzę, że zdobyte doświadczenie pozwoli nam wzmocnić praktyczną część naszych programów edukacyjnych i przenieść je na nowy poziom” – mówi Halyna Melnyk.

Krótko mówiąc, certyfikat ICP-FAI (Foundations of AI) to pierwszy krok w globalnej strategii edukacyjnej ICAgile w dziedzinie sztucznej inteligencji. W końcu wysokiej jakości edukacja to synteza dogłębnej wiedzy akademickiej i otwartości na globalne doświadczenia.

Źródło: strona internetowa CzNU.

KĄCIK DLA DZIECI

W noc grudniową

W noc grudniową księżyc świeci,
Biały śnieg się skrzy,
Cicho wszędzie, śpią już dzieci,
Cudne mają sny.
Spiesz się, spiesz się Mikołaju!
Zejdź z wysokich wzgórz,
Grzeczne dzieci cię czekają.
Kiedy przyjdiesz już.

Jerzy Ficowski

Prezent dla Mikołaja

A ja się bardzo, bardzo postaram
I zrobić prezent dla Mikołaja:
Zrobię mu szalik piękny i nowy
Żeby go nosił w nocie zimowej
I żeby nie zmarł w szyję i w uszy
Gdy z burej chmury
śnieg zacznie prószyć
Niech się ucieszy Mikołaj Święty
Tak rzadko ktoś mu daje prezenty.

Dorota Gellner

Wieczór wigilijny

Biały obrus lśni na stole,
pod obrusem siano.
Płoną świeczki na choince
co tu przyszła na noc.
Na talerzu kluski z makiem,
karp jak księżyc srebrny.
Zasiadają wokół stołu
dziadek z babcią, krewni.
Już się z sobą podzielili
opłatkiem rodzice.
Już złożyli wszyscy wszystkim
moc serdecznych życzeń.

T. Kubiak

Spotkanie z choinką

Wczoraj rosłaś na polanie,
dzisiaj przyszłaś do nas.
Jakie miłe to spotkanie,
choinko zielona!

Jeszcze między gałązkami
został świergot ptaków....
Teraz my ci zaśpiewamy,
Słuchaj przedszkolaków!

Powiesimy świecidelka
i wydmuszki z jajek,
żebyś była taka piękna,
jak królewna z bajek.

B. Lewandowska

Na złotym dywanie

Choinko, choinko,
świąteczną masz minkę!
Łańcuszek wpleciony
w zieloną czuprynkę!
Stańtaś w pokoju
na złotym dywanie
i cień twój iglasty
zatańczył na ścianie.
Usiądę przy tobie!
I podam ci rękę.
To nic,
że masz trochę
kłującą sukienkę!

Dorota Gellner

Choinka

Jak najjaśniej świeć choinko
Małym córkom,
Małym synkom,
Dużym tatom,
Mamom bliskim,
Świeć choinko, świeć nam wszystkim!

Zaświecimy lampek tuzin,
Niech choinka pięknie świeci,
Niech święty Mikołaj widzi,
Że czekają grzeczne dzieci.

Gwiazda, gwiazdce zamrugala
I choinka lśni już cała
Naszych marzeń jest spełnieniem
Bo jest piękna jak marzenie
A pomarzyć czasem trzeba
Każdy pragnie gwiazdki z nieba.

Pada Śnieg

Poprzez białe drogi, z mrozem za pan brat
pędzą nasze sanie szybkie niby wiatr.
Biegnij koniu wrony przez uśpiony las
my wieziemy świerk zielony
i śpiewamy tak:

Pada śnieg, pada śnieg,
dzwonią dzwonki sań
co za radość, gdy saniami można
jechać w dal
Gdy pada śnieg, pada śnieg, dzwonią
dzwonki sań
a przed nami i za nami wiruje
tyłe gwiazd.

Mikołaju, Mikołaju,
przybądź z dalekiego kraju.
Grzeczne dzieci cię witają,
a niegrzeczne przepraszają.

M. Majchrzak

PRZEPISY

Dania na Sylwestra

Karkówka pieczona w plasterach

Składniki na mięso z marynatą:
karczek wieprzowy 800 g – 6 grubych plasterów, miód płynny – 1 łyżka, sól i pieprz – po 1 płaskiej łyżeczce, majeranek i czosnek suszony – po 1 płaskiej łyżce, sos sojowy – 4 łyżki, woda lub dowolny bulion – 100 ml, suszonej śliwki lub morele – 50 g, żurawina świeża lub mrożona – 50 g, gałązki rozmarynu lub tymianku – 2-3.

Przygotowanie: Około 800 gramów mięsa karkowego wieprzowego pokrój w plastry nie grubsze niż 2 cm. Kawałki mięsa można dodatkowo lekko rozbić tłuczkiem. Wszystkie plastry posmaruj z jednej strony miodem i posyp z obu stron mieszanką przypraw. Mięso przykryj i odłóż do lodówki na minimum 2 godziny, a najlepiej na całą noc.

Plastry karkówki razem z przyprawami i ewentualnym płynem wyłóż do naczynia żaroodpornego. Mięso ułóż tak, aby plastry częściowo zachodziły na siebie. Pomiedzy plastry mięsa i obok nich ułóż min. 50 g suszonych moreli lub śliwek bez pestek oraz min. 50 g żurawiny świeżej, mrożonej lub wcześniej rozmrożonej. Żurawinę możesz zastąpić rodzynkami. Pomiedzy kawałki mięsa wsuń też gałązki rozmarynu lub tymianku. Do naczynia wlej 100 ml wody lub lekkiego bulionu warzywnego, drobiowego czy wołowego. Alternatywnie użyj mieszanki: 50 ml wody + 50 ml soku z pomarańczy lub jabłek.

Naczynie koniecznie przykryj dość szczelnie. Karkówkę piecz przez 1 h 15 min. Po tym czasie ostrożnie zdejmij przykrywkę i piecz jeszcze 15 min. W razie potrzeby podlewaj mięso sosem z dna naczynia, robiąc to ostrożnie łyżką, aby się nie oparzyć. Możesz też użyć większego naczynia do zapiekania i wyłożyć plastry kurkówki jeden obok drugiego, tak aby się nie nachodziły. Mięso wyjdzie wówczas bardziej rumiane, podpieczone. Może być też gotowe znacznie szybciej, niż takie układane jedno na drugim.

Cebularz

Składniki na ciasto: mąka pszenna – 400 g, lekko ciepła woda lub chude mleko – 220 ml, olej roślinny – 50 ml, drożdże świeże – 10 g, sól – 1 płaska łyżeczka, cukier – mała szczypta.

Składniki na cebulę z makiem:
spore cebule – 250 g po obraniu, olej roślinny – 2 łyżki, mak niebieski nie mielony – 2 łyżki, sól – pół łyżeczki, małe żółtko do posmarowania butek – 1 sztuka.

Przygotowanie: 2 większe cebule obieramy i siekamy dość grubo. Umieszczamy ją w garnku lub w

małym szklanym naczyniu i zalewamy wrzątkiem tak, aby całkowicie przykrył cebulę. Po ok. 2 min odcedzamy cebulę, przekładamy do słoika z przykrywką, wlewamy 2 łyżki oleju roślinnego, wsypujemy 1/2 łyżeczki soli oraz 2 łyżki maku niebieskiego, niemielonego. Całość dokładnie mieszamy. Gotową cebulę z makiem odstawiamy do lodówki na 2 godz. albo na całą noc.

2 łyżki maki wsypujemy do szklanego naczynia, wlewamy 100 ml lekko ciepłej wody lub chudego mleka, dodajmy małą szczyptę cukru i 10 g drożdży świeżych albo 2-3 g drożdży suszonych. Rozczyn dokładnie wymieszaemy i przykrywamy miseczkę ściereczką bawełnianą i odstawiamy w ciepłe miejsce na około 30 min, aby rozczyn zaczął się pieniać.

Do dużej miski wysypamy pozostałą mąkę. Wlewamy napuszczony rozczyn oraz 50 ml oleju roślinnego, oraz pozostałą lekko ciepłą wodę, czyli 120 ml. Ciasto bardzo dokładnie wymieszaemy, następnie dodajemy 1 płaską łyżeczkę soli i wyrabiamy, aż uzyskamy jednolite ciasto. Ciasto wyrabiamy ręcznie tak długo, aż robi się elastyczne i zacznie w całości odchodzić od ścianek naczynia. Następnie ciasto jeszcze raz krótko ugnieć, uformjwać z niego kulę i zostawić w naczyniu, w którym było wyrabiane, przykryte bawełnianą ściereczką. Miskę odstawiamy w ciepłe miejsce, aby ciasto dobrze wyrosło. Powinno to trwać minimum godzinę.

Wyrosnięte ciasto podzielić na 11 równych kawałków, po ok. 60 g każdy. Z każdego kawałka uformjwać kulkę, a następnie w dłoniach spłaszczyć ją w placek o średnicy ok. 8 cm. Brzegi pozostawiamy nieco grubsze, środek – cieńszy. Placki ułożyć na blaszce wyłożonej papierem do pieczenia, zachowując między nimi kilkucentymetrowe odstępy. Każdy placek posmarjwać żółtkiem. Na środek każdego placka wyłożyć solidną porcję.

Tak przygotowane, jeszcze nieupieczone cebularze odłożyć do krótkiego wyrastania na ok. 30 min.

Blaszkę z gotowymi do pieczenia, lekko wyrosniętymi cebularzami umieścić w bardzo dobrze nagrzanym piekarniku na około 20 minut. Lepiej nie wydłużać czasu pieczenia, aby cebularze nie wyszły twarde.

Makowiec japoński

Składniki na ciasto: mak niebieski nie mielony – około 260 g, 1,5 szklanki mleko – do ugotowania maku, 4 średnie jabłka – min. 800 g, masło – 100 g, cukier puder – około 100 g, średnie jajka – 6 sztuk.

Czekoladowy krem: czekolada mleczna – 100 g, czekolada gorzka – 50 g, masło – około 60 g, śmietanka kremówka 30 % – 125 ml.

Przygotowanie: Do małego garnuszka lub rondelka wsyp suchy mak niebieski, wlej szklankę mleka. Mak z mlekiem gotuj przez 10 minut.

Dokładnie odcedź mak. Mleko wylej. Polecam dodatkowo odcisnąć jeszcze mak przez gazę lub muslinową ściereczkę. Dobrze odcisnięty mak zmiel w maszynce do mielenia lub użyj blendera. Mak przekładasz do miseczki.

Jabłka obierz i ścieraj na dużych oczkach. Starte jabłka bardzo dokładnie odciskam z nadmiaru soku.

Oddziel białka od żółtek. Żółtka, masło i cukier puder ubijaj mikserem na wysokich obrotach przez pięć minut. Ma powstać puszysty krem.

W jednym naczyniu umieść razem: bardzo dobrze odcisnięte starte jabłka, przestudzony zmielony mak oraz puszysty krem z żółtek, masła i cukru pudru. Wymieszaaj całość szpatułką lub łyżką.

Białka ubijaj chwilę na sztywno przy pomocy miksera. Pianę z białek delikatnie wmieszaaj w ciasto makowe.

Formę wyłóż papierem do pieczenia. Umieść ciasto w formie. Ciasto jest dość niskie, więc nie powinno się piec dłużej niż 50 minut.

Przestudzony makowiec z jabłkami możesz przekroić na pół, jedną ułożyć na drugą łącząc obie połówki kremem. Krem czekoladowy d potrzebuje dobrze się schłodzić w lodówce.

Mimoza

Drink Mimoza to jeden z najprostszych do zrobienia koktajli alkoholowych, który zrobisz tylko z dwóch składników.

Składniki: 120 ml szampana i 120 ml świeżo wyciskanego soku z pomarańczy.

W przepisie ilość składników na dwa kieliszki.

Podajemy go schłodzonego. Warto

zatem schłodzić wcześniej zarówno sok z pomarańczy (lub całe pomarańcze) oraz szampana lub wino musujące. Kieliszki do szampana umieścić w komorze zamrażalnika na 15 minut przed podaniem drinków.

Mimosa drink podajemy najczęściej jako aperitif, czyli w tym przypadku będzie to napój alkoholowy, którym rozpoczniesz swój posiłek albo też zainaugurujesz początek przyjęcia.

Smacznego!

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukrainśka 22 p. 22.

Адреса редакції: 58000 м. Чернівці,

вул.Українська, 22, к.22.

Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костюльі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірпа.